GAZETA KRAKOWSKA

Nro 38.

z KRAKOWA dnia 13 MAJA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 4 Maja.

Rocznica Urodzin N. Wielkiego Xiążęcia Alexandra Mikołaiewicza, Następcy Tronu, tudzież Imienin N. Cesarzowey Jmci Alexandry Fedorowny, obchodzoną była na dniu wczorayszym w stolicy Królestwa Polskiego z naywiększą okazałością. — W godzinach rannych odbyło się w Kościele Metropolitalnym S. Jana solenne nabożeństwo w obliczu Ministrów, Senatu, Rady Stanu, wszystkich Władz Rządowych, tudzież licznie zebranego ludu, wznoszącego do Przedwiecznego modły o naypomyślnieysze i iak naydłuższe życie całey Nayiaśnieyszey Familii panuiącey. Z powodu uroczystości dnia tego JW. Minister Stanu, Prezyduiący w Radzie Administracyyney, dał świetny obiad w pałacu Namiestników Królewskich, a wieczorem miasto oświecono.

Dyrekcyia Główna

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Dostrzegaiąc, iż interessanci do podań swych do Dyrekcyi Główney, używaią papieru stęplowanego na złotych Polskich dwa i frankuią expedycyie do Władz Towarzystwa adressowane, zwraca ich uwagę na przepis art: 207 prawa Seymowego, którem uwolnił na zawsze wszystkie osoby interessowane od używania stępla i od opłacania portorii w korrespondencyiach z Władzami Towarzystwa Kredytowego; nie stosuiący się zatem do tego przepisu prawa na niepotrzebne koszta wystawią się dobrowolnie. Przyczem iednakże Dyrekcyia Główna ostrzega interessantów, iż co do opłaty stępla same tylko podania od stępla wolne są, dołączone zaś do nich annexa na właściwym papierze winny bydź pisane.

W Warszawie dnia 26 Kwietnia 1827 r.

Radca Stanu, Prezes:
(podpisano) *Kalinowski.*
Pisarz Dyrekcyi Główney,
(podpisano) *Drewnowski.*

W zeszłą niedzielę w Kościele XX. Reformatów przyiął Chrzest S. 50cioletni były woyskowy, dotąd wyznaiący religiią Mahometańską. Rodzicami Chrzesnemi byli: JW. Hrabia Grabowski, Minister Wyznań Rel: i Ośw:, i JW. z Xiążąt Czartoryskich Ordynatowa Zamoyska.

W 9 latach upłynionych od założenia

Uniwersytutu Warszawskiego, pobierało w nim nauki osób zapisanych 1911, z ktorych 118 otrzymało świadectwa należytego usposobienia do obranych przez nich zawodów. W szczegòle: do stanu Duchownego 26, do zawodu Prawniczego 254, do posad Administracyinych 67, do Prawa łącznie z Administracyią 99; Lekarzy wyższych usposobił Uniwersytet 31, Lekarzy niższych 24, Aptekarzy 68, Akuszerek 163, Kandydatów do stanu Nauczycielskiego uzdatnionych w umieiętnościach matematycznych i przyrodzonych 52, w sztukach pięknych 23, n uk Budownictwa i Miernictwa słuchało uczniów 283, z których Uniwersytet tylko 11 uznał za usposobionych.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu białych.

Przedaiący żądaią .	zł.	81 gr.	—
Kupuiący ofiaruią	—	80 —	10
Istotnie nieprzedano	—	— —	—

W Warszawie dnia 3 Maja 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Wyiątki z listów Polaka podróżuiącego za granicą w celach naukowych.
(Ciąg dalszy.)

Z Prezburga w Październiku 1826.

"W ciągu całego pobytu mego w Węgrzech ciągle zwracałem uwagę na gospodarstwo wieyskie i uprawę winnic. Od czasów kiedy Rząd Węgierski, za zezwoleniem Nayiaśnieyszego Panuiącego, dla podniesienia zaniedbanego stanu rolniczego, przedsięwziął stòsowne środki, bądź to przez rozdanie bezpłatne dzieł tak we względzie ogrodnictwa owocowego, iako też hodowania iedwabników, i rozplemienie dla nich żywności, bądź też przez nagrody pieniężne celuiącym w pilności włościanom i przedsiębiercom, — liczba uskarżaiący h się na niedostatek znacznie się zmnieyszyła. Uprawa kukurydzy, w znaczney ilości służącey nietylko do wyżywienia nayuboższey klassy ludu, ale nadto za materyał opałowy (łodygi), w mieyscach przez złe gospodarstwo leśne drzewa pozbawionych, i w takich, które nigdy lasu nie miały, tudzież do wypaszenia sławney Węgierskiey trzody chlewney i drobiu, wiele się przyczynia do p myślności tego kraiu. Prócz tego, znaczny chów bydła rogatego, pomnożona liczba ulepszoney rasy owiec, do których ieden Xiążę Esterhazy przeszło 3000 owczarzy utrzymuie, znaczna ilość iedwabiu, ogromna zaś zboża, wina, owoców, drzew i tytuniu, prócz roślin farbierskich, które tam po większey części dziko rosną, — stan iego pienieżny niezawodnieby polepszyły, gdyby zbyt wielka opłata cła Austryi, a nawet często zakaz przywozu produktów tych nawet do Austryi, bez których obeyść się nie może, handlu zewnętrznego nie tamowały.

"Co do winnic, w skutku pozbieranych uwag od naydoświadczeńszych i uczonych uprawiaczy w różnych mieyscach tego gatunku rośliny, te sobie poczyniłem uwagi: 1) że wzrost wina w wysokości 500 sążni Francuzkich (nad powierzchnią morza) ma mieysce; 2) że gdzie tylko drzewo kasztanowe (Fagus castanea) i drzewo migdałowe (Amygdalus communis) rośnie, wegatacyia wina iest niezaprzeczona; 3) że gatunek ziemi żadnego nań nie ma wpływu, o czem się sam przekonałem widząc winnice, tak w roku 1823, iako też w bieżącym, równie na gruncie gliniastym, wapiennym, marglowym, porfirowym, granitowym, i na ziemi z tych wszystkich częściowo złożoney, naysławniey-

sze wina rodzące :) Czwarte) że nayistotnieyszym warunkiem dobroci win iest przytomność rzek lub chrapów, a zatem wilgoci, który warunek winnice w Tokaiu, Erlau, Nesmyl, Menesch, i Budzie, w znaczney ilości posiadaią. Cała więc wina braku tego rodzaiu przemysłu w naszym kraiu spadać się zdaie na temperaturę. Prawda, że ta w Węgrzech w lecie do 24° R., w zimie zaś od 18 do 20° (w Tokaiu) niżey zera dochodzi; lecz za to nie masz może w całey Europie kraiu, w którymby ona zmiennieyszą była iak tutay (1): sam tego doświadczyłem po dwa kroć w czasie bytności moiey w Peszcie (w połowie Września), że raz z 24° ciepła na 11°, drugi raz z 24° na 8°, i to nie więcey iak w przeciągu sześciu godzin się zniżyła (2). Nie iest nawet rzeczą rzadką słyszeć, w czem powołuię się do świadectwa W. Haberle, Prof: botaniki w Peszcie, i ogrodnika naczelnego A. Rochel, (3) że w miesiącu Sierpniu w czasie nocy wiele bardzo owiec i zrzebiąt na polu marznie, i że często w miesiącu Lipcu nawet, żniwiarze na pole w rękawiczkach futrzanych wychodzą. Rzeczą iest niezaprzeczoną, że taka zmiana temperatury nagła, większy daleko wpływ ma aniżeli naydotkliwsze zimy na wegetacyią roślinną. Gdy iednak, pomimo tego, tak piękne wina się rodzą w Węgrzech, w Szląsku Pruskim (niedaleko Kalisza), i w Czechach północnych sławne około Czernosek (Czarnosieck) i Melnik (Burgundzkie), w okręgu Leitmeritz nad Elbą co większa w Misnii w okolicy Drezna także nad Elbą, w mieyscach gdzie zimna do 25º Reaum: dochodzą, kiedy w Czechach nietylko w tych dwóch mieyscach, ale i całym tym kraiu, przed przyłączeniem iego do Austryi, obfitość winnic była; mam nadzieię, i prawie iestem pewien, że i w kraiu naszym, przez stósownie obrane środki, ten gatunek przemysłu z czasem wskrzesnąć, a nawet zakwitnąć może: przez co, ieżeli nie zupełnie, to przynaymniey w części konsumpcyia tego drogiego napoiu da się pokryć; wskrzesnąć mówię, gdyż mniemam, iż u nas, w okolicy Kalisza, Lublina i t. d., po winnicach niegdyś może istnących tylko się nazwiska mieysc pozostawały, w Czersku zaś niezawodnie za pobytu Xiążąt Mazowieckich były, czego wyraźne ślady znayduią się w aktach w Górze Kalwaryi złożonych i na lepsze iak tam zachowanie zasługuiących. Upadek zaś uprawy tey ważney rośliny, za którey owoc tyle z kraiu naszego kapitałów wychodzi, przypisać należy, nie iak w Czechach rozumieią, woli rządu Austryi, ale raczey iak tam tak i u nas zbyt pomnożoney i niegdyś dobrze popłacaiącey uprawie rozmaitego gatunku zboża, a która daleko mniey pracy wymaga iak winnice.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

(1) *Obacz dzieło Prof: Kitaybel o roślinach Węgierskich wydane (w przedmowie.)*

(2) *W dniu tym wszystkie rośliny z rodzaiu Datura tak w okolicy iako też w ogrodzie botanicznym pomarzły.*

(3) *Antoni Rochel, uczony i sławny tu botanik, z woiażów we względzie botaniki znaiomy, posiada piękny bardzo zielnik Europeyski z 7500 gatunków (nie licząc w to podgatunków) złożony, z textem i wszystkiemi synoninami. Szczególniey odznacza się ten zbiór roślinami technicznemi całych Węgier, Wołoszczyzny, Multan i po części Turcyi Europeyskiey, które przez lat 15 bytności w tych kraiach uzbierał, zadeterminował, i użycie ich opisał. Ma zamiar go przedać; dotąd iednak żadney nie postanowił na niego ceny.*

Z Petersburga d. 8 Kwietnia D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Ukazem z d. 26 Marca wydanym do Ministerstwa Spraw zagranicznych, N. Cesarz Jmć mianował Radcą Kollegialnym Radcę nadwornego A. Łabenskiego, Sekretarza Poselstwa J. C. M. Paryżu.

Konie przeznaczone dla pułku Pruskiego, noszącego imie Cesarza Mikołaia, posłano ztąd do Berlina, w dowód przyiaźni J. C. Mci dla Swego Nayiaśnieyszego Teścia. Pułkownik Kawalergardów Grünwald miał zlecenie eskortować ie z kilku officerami i oddziałem pułku jazdy korpusu gwardyi. Przesłał on teraz J. C. Mci Wielkiemu Xięciu Michałowi rapport, w którym donosi o łaskawem przyięciu tego oddziału przez Króla Jmci, dołączaiąc szczegóły wszelkich oznaków przychylności, iakie wspólnie z woyskowemi pod rozkazami iego otrzymał od Króla Jmci przez ciąg pobytu w stolicy Pruss. Umieszczamy następuiące wyiątki z tego rapportu: — "Dnia 19go (31) Marca Jenerał Vitzleben odwiedził Pułkownika Grünwald, u którego zebrali się officerowie nasi, i każdemu z nich dał imieniem Królewskiem ozdoby i podarunki. Udawszy się potem z niemi do koszar, gdzie stał oddział, rozdał także żołnierzom krzyże i medale, z gratyfikacyą i szczególnemi darami dla tych, którzy byli żonaci. Nazaiutrz 1 Kwietnia (N. K.) w rocznicę wzięcia Paryża, Pułkownik, officerowie iego i cały oddział, mieli zaszczyt bydź przedstawionemi Królowi, i złożyć Mu hołd głębokiey wdzięczności za otrzymane łaski. Monarcha kazawszy weyść Pułkownikowi do osobnego appartamentu, raczył w naypochlebnieyszym sposobie oświadczyć się względem przedmiotu wysłania iego, i polecił mu powiedzieć żołnierzom, iż ścisłe przymierze między Rossyią i Prussami będzie zawsze drogiem dla serca iego; iż nadewszystko przypomina mu naywiększego Jego przyiaciela, zmarłego Cesarza Alexandra; iż naytkliwsze związki łączą Go z teraźnieyszym ich Monarchą; iż Król Jmć otrzymawszy od Cesarza medal wybity na pamiątkę wzięcia Paryża, do ozdobienia się nim pierwszy raz obrał rocznicę tego pamiętnego wypadku, i że tego samego dnia postanowił dać żołnierzom naszym medale, któreby nosili na pamiątkę pobytu swego w Prussach. — Zegnaiąc Król Jmć ten oddział, uściskał z widoczną czułością weteranów, którzy odbyli kampanie w 1814 i 1815, a innym oświadczył, iż w podobnem zdarzeniu, okazaliby bez wątpienia też samę waleczność, która zawsze odznaczała żołnierza Rossyyskiego. — Król Jegomość miał mundur Rossyyski, równie iak Xiążęta rodziny Jego. — Od czasu przybycia do Berlina, officerowie nasi byli zawsze przedmiotem nayprzyiaźnieyszey gościnności. Cały oddział był traktowany z równą hoynością iak dystynkcyą; żołnierze nawet doznawali wszelkich zabaw i przyiemności, stósownych do ich stanu.,,

Xżę Łopuchin, rzeczywisty tayny Radca pierwszey klassy, Prezes Rady Cesarstwa, Kawaler orderów S. Andrzeia, S. Włodzimierza Iwszey klassy, S. Alexandra Newskiego i t. d. umarł w tuteyszey stolicy.

Z Paryża d. 28 Kwietnia.

Przed kilku dniami gdy Król powracał z St. Germain lud chciał wyłożyć konie i ciągnąć powóz, lecz nie dopuścił.

Na paradzie woyskowey dnia 16 b. m. zapowiedział Krol, iż nad 18 legiionami gwardyi narodowey Paryzkiey dnia 29 odbędzie przegląg. Onegday zaś oświadczył, iż stosuiąc do życzenia mieszkańców Paryzkich rze-

czony przegląd, aby mogli się przypatrzeć, odbędzie się nie w Tuilleries, na polu Marsowem.

Monitor ogłosił rozporządzenie Królewskie z dnia 22 Marca, mocą którego płaca protestanckiego Pastora 3ciey klassy powiększona iest do 1200 Fr.

Dziennik Konstytucyionista donosi, iż wiadomość o cofnieniu ustawy względem druków w Lionie, Sedan, Troyes, Renn, Nogent i w innych miastach obchodzona była oświeceniami i innemi uroczystościami.

Gdy Henryk IV przeszedł z protestanckiey do katolickiey wiary, zasadzono w naywyższem mieyscu miasta Viviers (w Langwedocyi) nie daleko Kościoła katedralnego na pamiątkę tego zdarzenia topolę, która dotąd utrzymuie się i doszła do ogromney grubości. Liczy teraz lat 243.

Akademiia umieiętności postanowiła osadzić wakuiące mieysce wolnego członka po śmierci Xcia Rochefoucauld-Liancourt. Publiczne mniemanie i znaczna liczba akademików przeznaczaią na ten stopień Hr. Daru, który przez swoie statystyczne prace tyle rzucił światła na ważne obrady Izby parow, osobliwie względem ustawy tyczącey się druków.

Z Passalacqui zbioru Egipskich starożytności, które wczoray do Berlina upakowano, otworzono w Sorbonie mumią pod Nr. 1539 w obecności wielu uczonych, ciekawych widzów i Dam. Ale gdy niema w Paryżu uczonego Champolion, niemożna zatem było mieć wiadomości o Papirusie, w który była obwinięta. P. Julian Fontenelle okazał iednak zgromadzeniu, iż młodzieniec, którego widzą zwłoki, nazywał się Phares i przed 3000 lat był kapłanem Nephtis. Zewnętrzne zawinięcia bardzo dobrze są zachowane; na piersiach znayduie się woreczek z ięczmieniem i owsem, które zaczęły kły puszczać. Zęby są całe i białe; na głowie widać ieszcze blond włosy.

Z Ajaccio (na Korsyce) piszą, iż Rząd zamyśla tam kazać łamać marmor, który wedle świadectwa P. Hericart de Thuryrownie iest piękny iak Karraryyski, i Francyia mieć będzie z niego wielki użytek.

P. Fernadez Madrit, dotychczas sprawuiący interessa Rzeczypospolitey Kolumbiyskiey w Paryżu, udaie się na pełnomocnego Ministra tey Rzeczypospolitey do Londynu w mieysce P. Hurtado.

Z Rzymu d. 19 Kwietnia.

Oyciec S. cieszy się ciągle naylepszem zdrowiem, mimo ścisłego postu i pobożnych zatrudnień, z których żadnego nie zaniedbał. — Reformy w administracyi i sądownictwie odbywaią się ciągle.

Z Liworna piszą pod dniem 13 b. m. że przybyły tam po 17dniowey podróży okręt Francuzki przywiózł wiadomość, że Bey Trypolitański wypowiedział woynę Toskanii i wysłał iuż 3 czyli 4 korskie okręty na okręty na krążenie przeciw banderze Toskańskiey.

W mieyscu zwanem Canatajo, w Wielkiem Xięztwie Toskańskiem, rozpadło się nagle dnia 27 Marca pole w dwóch stronach. Nazaiutrz wieczorem zaczęła zawalać się ziemia wielkiemi kawałami z góry Comoro, a znayduiąc w swey drodze inny wzgorek, rozdzieliła się na dwie części i rozpostarła się aż do rzeki poniżey płynącey. Zasypała iuż dwie wsie Canatajo i Cadibandasso, a podobnym losem zagraża ieszcze dwiema innem. Wiele krzaków i drzew kasztanowych leży zasypanych w ziemi, która coraz większą przepaść tworzy, a natomiast pokazuią się ogromne jodły, które zapewne od 100 lat

zasypane były. Mieszkańcy przybywaią licznie zewsząd dla widzenia tego okropnego zdarzenia. Zrządzona szkoda wynosi iuż kilka tysięcy szkudów, i wiele rodzin pozbawionych iest mieszkań.

Z Madrytu d. 16 Kwietnia.

Grandowie Hiszpańscy, którzy okazali się przychylnemi konstytucyi, przypuszczonemi mimo tego zostali do obchodów w Wielkim Tygodniu z rodziną Królewską. Uznany niedawno za oczyszczonego Jenerał Freyre, mianowany bydź ma Jenerałem kapitanem Madrytu. — Dwor uda się dnia 18 b. m. do Aranjuez.

W ostatnią sobotę o godzinie 11 z rana udała się Królowa inkognito, w towarzystwie dwóch honorowych Dam, do Królewskiego zakładu dobroczynności, którego iest opiekonką. Monarchini obeszła sale kobiet i izby robót panieńskich, których szycia i inne roboty z uwagą oglądała. Udarowała i dzieci, i nie opuściła zakładu, poki się nie przekonała, iż żadna z 800 znayduiących się w nim osób różnego wieku i płci nie ma przyczyny do żalenia się i o dobroci żywności.

Margr. Campo-Sagrado, Jenerał kapitan w Katalonii, zapytał się Rządu (iak Niemiecka Gazeta Paryzka pisze) iak ma postąpić względem hersztów band rewolucyynych w swey prowincyi, i otrzymał odpowiedź, aby kazał ich rostrzelać. Podług iego raportu nie znayduie się pomiędzy niemi żaden, który dawniey za Stanów służył, ale wszyscy pochodzą, iak mówią z korpusu roialistów, który utworzył się w ten czas w Katalonii, gdy Król odzyskał swą władzę.— Twierdzą, iż w okolicy Logrono przyszło do potyczki między oddziałem woyska i bandą Karlistów.

Władze Arragonii prosić miały Rządu o pozwolenie uzbroienia byłych konstytucyynych milicyiantów, iako iedynych ludzi, którym w teraźnieyszych okolicznościach zaufać można.

Anglicy zakupili w Estramadurze 6000 mułów.

Z Lizbony d. 11 Kwietnia.

Zdaie się, iż Ministerium nasze postanowiło nie ogłosić przywiezionych przez Doktora Abrantes rozkazów Króla Don Pedro. Mówią nawet, iż Poseł Angielski P. Acourt przyiął na siebie w tey mierze odpowiedzialność. Akta, które nie będą ogłoszone składać się maią: 1) z odezwy Don Pedro do ludu Portugalskiego. Dodaią nawet, iż znayduie się w niey następuiący wyraz: "Jeżeli rokosz nie ustanie, tedy udam się sam do Portugalii, stanę na czele wiernych Portugalczyków i pokażę całemu narodowi drogę, którą honor i obowiązki iśdź nakazuią.,, 2) Wyrok mianuiący 5 nowych Radców stanu i zatwierdzaiący mianowanych iuż przez Rejentkę. Na 5 nowych tych Radców podaią Doktora Abrantes, z szczególnieyszym obowiązkiem gabinetowego sekretarza przy Reientce; Biskupa tytularnego Koimbry i Prezesa Izby deputowanych; Arcybiskupa Elwasu i członka Izby parów; Gravito i Filipa Fereira, Ministra spraw wewnetrznych za byłych Stanów, a teraz członka Izby deputowanych, iako mężów doświadczonego patryiotyzmu. 3) Wyrok przedłużaiący posiedzenia Stanów. 4) Wyrok mianuiący kilkunastu Parów nowych z znakomitey klassy obywatelów, dla zapobieżenia przewadze dawney szlachty, iaka okazała się w czasie ostatnich posiedzeń. Mówią, iż Król Don Pedro zabiera się do popłynienia do Europy; iest on o dobro swych kraiów nader gorliwy i stały w swoich przedsięwzięciach; porównywaią go z Karolem XII. Do wysokiey swey Matki, Królowey wdowy, napisać miał pokorny

list zapraszaiąc ią do przybycia do Rio-Janeiro, dla czuwania nad wychowaniem iego dzieci, które przez zawczesną śmieć Cesarzowey Donna Maryi Leopoldyny osierociały.

Dnia 28 z. przybył tu należący do bankierskiego Domu Rothschilda okręt w 7 dni z Falmutu z pieniądzmi na wypłacenie żołdu woysku Angielskiemu. Przybył na nim Ajent tegoż Domu dla kierowania tego rodzaiu wypłatami.

Dnia 5 b. m. officer Portugalski zostaiący na połowie żołdu, Kapitan Vasconcellos, wtargnął z 200 Hiszpańskiemi zbierańcami i nieco Portugalskiemi buntownikami do wsi graniczney San Gregorio w Tras-os-Montes, lecz został przez Margr. Angeia wypędzony z utratą taborów i wielu jeńców.

Jenerał Stubb donosi pod dniem 6 b. m. z Porto, że nazaiutrz rozpuścił milicyie prowincyionalne, ponieważ buntownicy zupełnie z ziemi Portugalskiey zniknęli. — Dowodca w Traz-os-Montes otrzymał od Władzy Hiszpańskiey 360 koni, które buntownikom Portugalskim odebrane zostały.

Naczelny Wódz woyska Angielskiego Clinton powrócił tu wczoray z obiazdu twierdz naszych.

Z Londynu d. 24 Kwietnia.

Otworzona składka na wystawienie pomnika Xciu Jorku przyniosła dotąd 11,000 Fs. Z zadziwieniem czytamy pomiędzy podpisuiącemi składki J. Hatfield, który przed kilkunastu laty skazany został na zamknięcie w domu obłąkanych Bedlam, ponieważ w teatrze Drurylane wystrzelił z pistoletu do zmarłego Króla.

Jutro rozpocznie się sprzedarz drugiego oddziału licznego zbioru xiążek Niemieckich. Pomiędzy osobliwościami znayduie się tam pierwsze wydanie Rzymskie Liwiusza z pod prass Sweynsheima i Pinnartz na pargaminie drukowane. Exemplarz ten należał początkowo do Papieża Alexandra VI. gdy ieszcze był przełożonym klasztoru w Subiaco i dostał się nakoniec do Ambrożyiańskiey biblioteki w Medyiolanie. Gdy w rewolucyi Francuzkiey ta bibliioteka rozrzuconą została, kupił go Opat Corvicci od Xięgarza Medyiolańskiego i sprzedał go potem zmarłemu Edward do Londynu. Po iego śmierci dostał się P. Mark Sykes, a potem Xięgarzom Paine i Foss, którzy nakoniec sprzedali go P. Dent za 500 funtów szterlingów. Za pierwsze wydanie dzieła Goldsmitha Wikarego z Wakefield zapłacono w tych dniach 2 Fs.

Przeznaczony na odkrycia okręt Hekla odpłynął iuż z Shernes. Nie zawinie tą razą do wysp Onkrey, ale prosto popłynie do Hammerfest w Norwegi dla zakupienia tam reniferów, które użytemi będą do ciągnienia łodzi iako sanie urządzonych po lodach. W Listopadzie spodziewa się Kapitan Pary, dowódca tey wyprawy powrócić do Anglii.

W rocznicę urodzin Króla (która zawsze dnia 23 Kwietnia obchodzona bywa, chociaż właściwie dnia 12 Sierpnia przypada) dał P. Canning dla zagranicznych Posłów wielki obiad. W wieczór znaczna część Londynu była wspaniale oświecona. — Tegoż dnia obchodzona była w Stratford na Avon, oyczystem mieście Szekspira, rocznica urodzin nieśmiertelnego tego poety.

Xżę Schwarzenberg powrócił tu z Brazylii.

Oddawna niecierpliwie oczekiwany okręt Tweed, przybył nakoniec z Vera-Cruz do Portsmutu. Listy, które przywiozł, iutro dopiero wydane zostaną. Przywiozł razem 1 mill. 800,000 dolarów w gotowiznie i znaczną ilość kokczenili. — Okręt Revengo pod dowództwem P. Neale przybył także z Malty do Portsmutu.

W przeszłą Srodę okret Warren Hastings, pod Kapitanem Drake, odpłynął z 168 złoczyńcami do Port Jackson. W żegludze swey z Neüsüd-Wales do Chin przybiie do wyspy Tucopia, dla wyszukania i zabrania, ieżeliby się tam znaydowało co z ludu z rozbitego okrętu Wędrownika Lapeyrouse.

Przeznaczony dla Greków parowy okręt Entreprise, gdy na morzu pękła pokrywa iego kotła, musiał bydź do portu Plimutskiego dla naprawy zaciągniony.

Roboty około drogi pod Tamizą idą z pospiechem. W Niedzielę młody Brunel znaydował się niemal trzy godziny w dzwonie nurkowym pod wodą.

Wczoray tak tu wielkie było zimno, iż w niektórych lampach podczas oświecenia oley zamarzł.

W Rzeczypospolitey Boliwii Jenerał Sucre przyiął tylko prezydencyią do końca r. 1828. Konstytucyia nowey tey Rzpltey została od wszystkich deputowanych od ludu przyiętą i podpisaną. Zastanowienia godne są wydane tam tyczące się duchowieństwa uchwały. W stolicy Cochabambo ustanowiony został naywyższy sąd względem spraw duchownych; sądy duchowne wyrokować muszą w wszystkich sprawach, gdzie zachodzi rzecz między cywilnemi, woyskowemi i duchownemi osobami wedle ustaw kraiowych i odpowiedzialnemi są za swoie czyny sądom cywilnem. Każdemu sekularyzowanemu Xiędzu, ieżeli nie posiada kościelnego urzędu, i przeszło 60 lat liczy, wyznaczonych iest 200 piastrów pensyi. Kodex kryminalny Stanów Hiszpańskich z r. 1822 przyięty także został za prawo kraiowe.

W Santiago de Chili zawarty został dnia 20 Listopada roku zeszłego traktat przyiaźni, handlu i żeglugi między Rzeczpospol temi Chiliyską i połączonych kraiów rzeki Plata. Oba obowiązały się raz na zawsze działać zaczepnie i odpornie i niewchodzić z Rządem Hiszpańskim bez poprzedniczego uznania niepodległości wszystkich kraiów byłey Hiszpańskiey Ameryki w żadne układy o pokóy lub handel. Co do handlu i przemysłu zachodzić ma nayściśleysza wzaiemność pomiędzy obiema kraiami. Płody przychodzące z iednego do drugiego kraiu lub przeżeń przechodzace nie opłacaią żadnego cła, wyiąwszy tylko podlegaiące teraz monopolium. Nie należące do płodów i rękodzieł obu kraiów przedmioty podlegaia opłacie po 10 od sta od wartości. Takaż wzaiemność zachodzi względem żeglugi. Zatwierdzenia tego traktatu maią bydź w przeciągu 4 miesięcy wymienione.

List z Buenos-Ayres pod dniem 7 Lutego zawiera: Do 8setnego korpusu jazdy walecznego Niemca Rauch, który poskromił napaść Indyianów Pompasu, przyłaczy się 1200 Indyianów, zgromadzanych teraz w Lujan pod Jenerałem Nicochea, (który czuiac się przez Boliwara obrażonym powrócił z Peru), z któremi uda się Rauch do Kordowa i niebawnie zakończy tameczne wewnętrzne zaburzenia. Narodowe nasze woysko znayduie się od 14 Stycznia na ziemi Brazyliyskiey. Jenerał Alvear zamiast pòyścia przeciw Santa Anna, udał się w lewą stronę, obszedł Brazyliyski główny korpus składaiący się z jazdy i oderznął go od iego piechoty, tak iż pozbawiony żywności cofnąć się w gory musiał, a piechota na nadl rzeże. Woysko nasze znayduie się zatem w posiadłości nayurodzaynieyszey i obfituiacey w bydło i pasze części prowincyi Rio-Grande. Woysko to zwiększa się codziennie przez uciekaiących do niego Murzynów z niewoli Brazyliyskiey. — Admirał Brown zamyka leką Brazyliyską eskadrę w Uruguay, która z niedostatku żywności może będzie musiała się poddać. Tenże Admirał zabrał woiennym swoim okrętem Chacabuco bogate Brazyliyskie ładunki.

Cesarz Brazylii przyiął dnia 13 Lutego na osobnem posłuchaniu Barona Neumann, przywoźcę oryginalnego aktu zaręczenia Infanta Don Miguel z Królową Donna Maryią da Gloria. Dnia 17 sprawuiący interessa Austryi, Baron Marschall, miał wstępne posłuchanie. Admirał Brazyliyski Goudez otrzymał od Cesarza rozkaz, ażeby żadnego neutralnego okrętu płynącego do Buenos-Ayres nie zatrzymywał. Zdaie się, iż ten rozkaz nastąpił na dzielne przełożenie Rządu Ziednoczonych Stanów północney Ameryki.

DODATEK
DO Nro 38.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 13 MAJA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zimn i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
May		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 3, 538	† 9. 9	78	Połn: Ws: słaby	Pochmurno	
	12	,, 3, 578	† 14.9	64	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
8	3	,, 3, 033	† 18.1	62	,, ,,	,,	
	9	,, 3, 526	† 9. 4	86	Połud: Za: słaby	Pochmurno	Deszcz.
	7	27 3, 559	† 8. 5	82	Półno: mocny	Pochmurno	
9.	12	,, 4, 1[illegible]8	† 9. 4	77	,, ,,	,,	
	3	,, 4, 585	† 9. 0	77	,, ,,	,,	
	9	,, 5, 791	† 8. 6	81	,, słaby	,,	
	7	27 5, 874	† 7. 5	80	Wschodni średni	Pogoda z Chmur:	Mgła.
10.	12	,, 5, 403	† 15.4	79	Połn: Ws: mocny	,,	
	3	,, 4, 735	† 17.4	67	,, ,,	Chmury	o go. 5 deszcz.
	9	,, 4, 688	† 12.7	83	Połud: Ws: słaby	,,	
	7	27 3, 324	† 14.9	73	Wschodni średni	Chmury	
11.	12	,, 2, 754	† 18.0	65	Połn: Ws: mocny	Pochmurno	
	3	,, 2, 728	† 18.9	67	,, ,,	Chmury	
	2	,, 3, 597	† 14.9	70	,, słaby	,,	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Londynu d. 28 Kwietnia.

(przez Hollandyią).

Nakoniec wczoray w wieczór, iednak tak późno że Gazeta dworska nie mogła o tem donieść, nowe Ministerium uzupełnione zostało. Dzisieysza Gazeta *Times* donosi o tem iak następuie: P. Canning iest pierwszym Ministrem i Kanclerzem skarbu; Vicehrabia Goodrich (P. Robinson) Ministrem osad; P. Huskisson i Lordowie Bexley i Palmerston pozostaią na dotychczasowych stopniach; Marg. Anglesea naczelnym wodzem artyleryi; Xżę Portland. Lordem tayney pieczęci; Lord Har-

rowby pozostaie, iak dawniey Prezesem rady; Lord Dudley Ministrem spraw zagranicznych; P. Wynn pozostaie Prezesem rady Indyyskiey; Lord Linhurst Wielkim Kanclerzem; P. Sturges Bourne Ministrem spraw wewnętrznych; P. Scarlett jeneralnym Instygatorem; P. J. Leach (dotychczasowy Vicekanclerz) *Master of the rolls*; P. Hart Vicekanclerzem; P. James Mackintosh Sędzią adwokatem; P. W. Lamb Ministrem spraw Irlandzkich.

Podług mniemania niektórych Lord Landsdown i inni naczelnicy strony oppozycyyney wniydą ieszcze przed ukończeniem się teraźnieyszych posiedzeń Parlamentu do Gabinetu; P. Brougham tylko odrzucił proponowany mu urząd.

Od brzegów Menu d. 1 Maia.

Parowa żegluga Pruska na średnim Renie między Koloniią, Koblenz i Moguncyią w tym ieszcze rozpocznie się miesiącu.

Miasto Wirtembergskie Pfullingen zagrożone było dnia 5 Kwietnia naywiększem niebezpieczeństwem. Niegodziwy człowiek, który dotąd nie iest odkryty, podłożył pod ratusz mnóstwo palnych materyiałów, których zapalenie byłoby straszny zrządziło pożar. Na szczęście dostrzeżono to ieszcze zawczasu i odwrócono grożące nieszczęście. Magistrat wyznaczył za odkrycie sprawcy 300 ZR.

Z Frankfortu piszą pod dniem 25 Kwietnia, iż nie pamiętaią ieszcze tak lichego jarmarku, iakim iest teraźnieyszy. Nietylko hurtownie, ale i poiedyńczo mało iest kupowanych towarów, za co podczas dawnieyszych jarmarków milliony gotowizny było w ruchu.

Dnia 23 Kwietnia rozpoczęły się posiedzenia Stanów Schwarzburg-Rudolfstadtu. Dnia poprzedzaiącego wszyscy deputowani (w liczbie 15) zaproszonemi byli do stołu Xiążęcego.

Porucznikowi artylleryi i dozorcy fabryki broni Speck w Ambergu, udało się zrobić wiatrówkę, którey urządzenie usuwa wszystkie dotąd przy tego gatunku broni dostrzegane niedogodności i zapewnia bezpieczeństwo i łatwość dla strzelaiących, iakie zaledwie przy naylepszey ognistey broni znaleść można.

Od granic Tureckich d. 20 Kwietnia.

W Nauplii (iak prywatny list z Tryiestu pod dniem 12 Kwietnia donosi) obchodzono właśnie ostatnie zwycięztwa, gdy nagle odezwały się działa z wałów oznaymuiące o przybyciu Lorda Cochrane. Dzień 16 Marca będzie dniem pamiętnym, w którym ten bohater morski wiazd swóy do Napoli di Romania odprawił. Zaledwo usłyszano nazwisko wybawiciela, na którym wszystkie opieraią się nadzieie, gdy lud z wszystkich stron biegł do portu, i w kilka minut brzeg zapełniony był mężami, kobietami, starcami i dziećmi, niektóre zaś kobiety wyłaziły na wały twierdzy dla powitania naypierwey bohatera. Jeszcze na ląd nie wysiadł, gdy ze wszystkich stron rozlegały się radosne okrzyki; był to wspanialszy widok, niżeli się da opisać. Lord Cochrane i iego orszak byli także bardzo poruszonemi zapałem, z iakim od ludu Greckiego przyiętemi zostali. Wiazd swóy do Naupli odprawił przy ustawicznych okrzykach ludu: niech żyie Cochrane! niech żyie wolność! Z murów i wałów kobiety rzucały na niego wieńce z kwiatów. Kommissyia Rządu Greckiego przyięła go z wszelkiemi honorami. Nastąpiła zaraz narada, w którey Lord Cochrane oświadczył, iż za trzy dni odpłynąć chce na morze na czele flotty z 15 okrętów złożoney. — Gdy wiadomość ta do-

szła do Zante, utworzyły się 3 pułki ochotników, których dowódcy oczekuią tylko na sposobność do przewiezienia ich do Pelopenesu. Spodziewać się zatem możemy, że ten rok będzie pierwszym spokoyney i zupełney niepodległości Grecyi; tey wiosny nastąpi także rocznica naszego wskrzeszenia, i błogosław nam Boże, wszystko rokuie nam pomyślną przyszłość!

Listy z Korfu pod dniem 2 Kwietnia donoszą także o przybyciu Cochrane do wód Morei. Wielu woyskowych Europeyskich znayduie się w Zante, którzy udaią się do Grecyi, a znany Jenerał Church przybył już do Castri. Przywieść on miał w wexlach 70,000 funtów szterlingów (2 mill. 800,000 Złp.) za które zaciągnąć chce i utrzymywać korpus woyska. Dowodzi on iuż korpusem i wielu dawnych Greckich wodzów, pomiędzy któremi Kolokotroni, poddali się pod iego dowództwo, co też Pułkownicy Gordon i Heidigger uczynić mieli.

DONIESIENIE LOTERYYNE.

DNIA 16 MAJA r. b. odbędzie się w Wiedniu Główne Ciągnienie Loteryi na HAMERNIE i HUTY ŻELAZNE w St. Lorenzen pod Steyermarkiem sytuowane, oprócz tychże HAMERNI, za które odstępnego 200,000 Ryńskich przeznaczono, Lotterya ta obeymuie ieszcze Wielki DOM w MIEŚCIE GRATZ, PIĘKNY SERWIS i BRYLLANTOWY DAMSKI STROY, oraz 13,055 Trefferów wygrywaiących kwoty pieniężne w ogólney Summie 434.110; biorącemu razem 10 Losów, ieden gratis udziela się. Losów po 10 R. Walutą czyli 18 złp. dostać można aż do chwili Ciągnienia w Kantorze J. Louis, gdzie także bilety na Loteryią Klassyczną Berlińską i Warszawską są do nabycia.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Upoważniony Uchwałą Senatu Rządzącego z dnia 1go b. m. Nro 1963, ogłasza Urząd Rewizora Jeneralnego przy Urzędzie Czopowego w mieście Krakowie za wakuiący z oznaymieniem, iż maiący chęć ubiegania się do tegoż Urzędu prośby swe tak co zdatności, iako i co do konduity dowodami poparte do dnia ostatniego bieżącego miesiąca w Wydziale Dochodów Publicznych składać winni, które następnie Senatowi Rządzącemu do decyzyi przedstawionemi będą. Wymiar napoiów opłacie Czopowego uległych, obieżdżanie Rogatek i Okopów na własnym koniu, dozorowanie wszelkich dochodow niestałych i tym końcem przyzwoite kierowanie Officyalistami podwładnemi, aby obowiązków im wskazanych dokładnie dopełniali, formowanie processów o defraudacye, to są celnieysze prace, któremi Rewizor Jeneralny zaymować się ma. Do tey posady pensyia roczna w kwocie złp. 3000 etatem iest przywiązaną.

W Krakowie dnia 11 Maja 1827 r.

Bartl.

Gadomski, Sekr: Wydz.

Podpisany Notaryusz publiczny Wolnego Miasta Krakowa, z Okręgiem podaie do publiczney wiadomości, iż przysądzenie Dworku z ogrodem na Piasku przy Krakowie w Gminie VII. mieyskiey pod L. 28 stoiącego po niegdy Marcinie Gaudzińskim pozostałego, na licytacyi przedstanowczey w dniu 9 Maia r. b. 1827 publicznie odbytey, Panu W. Dziarkowskiemu za summę złp. 4500, iako naywięcey ofiaruiącemu nastąpiło, stosownie więc do przepisów prawa termin do licytacyi stanowczey tegoż Dworku na dzień 6ty Czerwca r. b. 1827 na godzinę 10 ranną w kancellaryi Notaryalney w Domu pod L. 16 przy głownym Rynku znayduiącey się przeznacza. O warunkach licytacyi w kancellaryi podpisanego Notaryusza każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 9 Maja 1827 r.

Leo Rawicz *Pszczołkowski*.

Pisarz Trybunału Iwszey Instancyi Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż w myśl Art: 72 Prawa Seymowego o Sądach Pokoiu, na żądanie W. J. X. Wincentego Kozłowskiego Opiekuna małoletniego Józefa Kozłowskiego w wsi Bolechowicach zamieszkałego, i W. Woyciecha Skarżyńskiego przydanego Opiekuna na przedmieściu Wesoła przy Krakowie pod L. 249 mieszkaiącego, sprzedaną będzie przez publiczną licytacyią Kamienica przy ulicy Kanonney pod L. 171 w Krakowie stoiąca, do Mas-

sy ś. p. Józefa Kalasantego Kozłowskiego należąca, a to z mocy uchwały Rady Familiyney w opiece małoletniego Józefa Kozłowskiego pod dniem 28 Października 1826 zapadłey, a przez Wysoki Trybunał Iwszey W. M. Krakowa w dniu 20 Marca 1827 zatwierdzoney. Warunki licytacyi tey tąż uchwałą Rady Familiyney obięte, są następuiące:

1) Licytacyia rozpocząć się ma od wywołania Summy szacunkowey, to iest zł. Pol: 20,233 gr. 10.

2) Chęć licytowania maiący złożyć ma na Vadium część dziesiątą Summy szacunkowey.

3) Zniżony szacunek bez nowey uchwały Rady Familiyney dziać się nie może

4) Summa z licytacyi wyniknąć maiąca po odtrąceniu Summ hipotecznych i procentów od tych zaległych iakie się okażą, złożona będzie do Depozytu sądowego w przeciągu 14 dni.

5) Nabywca w ciągu dni ośmiu po odbytey licytacyi, złoży do Kassy główney zaległe podatki, kwit zaś z wypłaconych służyć będzie iako dowód strącenia części wylicytowanego szacunku.

6) W razie gdyby w przeciągu dni 14 kupiciel nie złożył resztuiącey Summy do Depozytu, nowa licytacyia na koszt iego ogłoszoną będzie, i wszelki niedobór iakiby się z powtórnego licytowania okazał, spadnie na niego.

Sprzedaż Kamienicy tey odbędzie się na audyencyi Trybunału Iwszey Instancyi W. M. Krakowa w domu pod L. 106 przy Ulicy Grodzkiey, za popieraniem P. Stanisława Bogusńskiego pod L. 332 zamieszkałego.

Do takowey licytacyi wyznaczaią się trzy termina:

Pierwszy dnia 6 Lipca)
Drugi dnia 7 Sierpnia) Roku 1827.
Trzeci dnia 7 Września)

Wzywaią się zarazem wszyscy Wierzyciele hipoteczni Prawo rzeczowe maiący, aby pod prekluzyą na pierwszym terminie licytacyi, złożyli na audyencyi Trybunału wszystkie tytuły swych wierzytelności z wykazem mianych pretensyy i ustanowieniem Adwokata.

W Krakowie dnia 1go Maia 1827 roku. *Kuliczkowski*, P. T.

W dniu 15 Maja r. b. 1827 o godzinie 12 południowey, na Targu końskim w Kleparzu przy Krakowie, w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna licytacyia: klaczy iedney, kołdry, butów par kilka, strzelby, koszul męzkich, &c. Chęć zatem licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 9 Maja 1827 r. Teodor *Jaworski*, K. S

Komornik Sądowy zawiadomia Publiczność, iż dnia 15 Maja r. b. o godzinie 9tey ranney w Kleparzu na Targowisku publicznym, odbędzie się przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi Sądowey sprzedaż, iako to: koni, krów, kanapy, krzesełków i t. p. za gotowe pieniądze; maiący chęć licytowania, na oznaczony czas i mieysce zechcą się stawić.

W Krakowie dnia 9 Maja 1827 r. J. *Słodkowski*, K. S.

W kancelaryi Hrabstwa Tenczyńskiego dnia 20 Maja r. b. wypuszczony zostanie w dzierżawę od 1go Lipca r. b. połów ryb na rzece Wiśle, oraz i przewóz z lądowem na teyże rzece w Podłężu. — W Tenczynku dnia 7 Maja 1827 r.

JP. Jakób Zieliński, Tancerz Teatru Narodowego i nauczyciel tańców w Warszawie, w przeieździe swoim do Wiednia zabawi przez czas nieiaki w Krakowie, i uwiadomia Szanownych Amatorów i Amatorki tańca, którzyby życzyli sobie pobierać prywatne lekcyie, iż takowe dawać będzie Osobom, które raczą się zgłosić. Mieszkanie iego iest w Oberży JP. Szydłowskiego przy Ulicy Floryańskiey w stancyi pod Nrem 10 na drugiem piętrze.

Folwark Marszowiec Erbpachtem nabyty i takim samym tytułem i prawem iest z wolney ręki do odstąpienia, ta realność exystuie przy wsi Zielonkach 3 ćwierci mili od Miasta Krakowa z prawem propinowania z Austeryią we wsi Zielonkach, z Karczmą we wsi Troianowicach, z Karczmą na gościńcu Krasińca, z dwoma Sadzawkami zarybionemi; ktoby sobie życzył nabydź raczy się zgłosić do podpisanego przy Ulicy Swieckiey Nro 33 5 6 zamieszkałego. — W Krakowie dnia 28 Kwietnia 1827 r. Paweł B*ielecki*.

Bazyli Moszyński uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż Handel swóy korzenny, win Węgierskich i zagranicznych, iako też skład sukna, przeniósł z pod Nru 26 z Grodzkiey ulicy w Rynek pod Numer 20.